Evropski svet

Bruselj, 15. december 2023
(OR. en)

EUCO 20/23

CO EUR 16
CONCL 6

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Zasedanje Evropskega sveta (14. in 15. december 2023) – sklepi

Pošiljamo vam sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na navedenem zasedanju.

I. UKRAJINA

1. Evropski svet znova poudarja, da odločno obsoja vojno agresijo Rusije v Ukrajini, ki je očitna kršitev Ustanovne listine ZN, in potrjuje, da Evropska unija neomajno podpira neodvisnost, suverenost in ozemeljsko nedotakljivost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja ter njeno neodtujljivo pravico do samoobrambe pred rusko agresijo.

2. Evropski svet opozarja na svoje prejšnje sklepe in potrjuje neomajno zavezo Evropske unije, da bo Ukrajini ter njenim prebivalcem in prebivalkam še naprej in dokler bo potrebno zagotavljala močno politično, finančno, gospodarsko, humanitarno, vojaško in diplomatsko podporo.

3. Evropska unija in njene države članice bodo še naprej obravnavale nujne vojaške in obrambne potrebe Ukrajine. Natančneje, Evropski svet vztraja, da je treba zagotavljati pravočasno, predvidljivo in vzdržno vojaško podporo Ukrajini, predvsem prek evropskega mirovnega instrumenta in misije EU za vojaško pomoč, pa tudi prek neposredne dvostranske pomoči držav članic. Evropski svet poudarja, da je treba nujno pospešiti dobavo raket in streliva, predvsem v okviru pobude za milijon kosov artilerijskega streliva, ter Ukrajini zagotoviti več sistemov zračne obrambe.

   Evropski svet poziva Svet, naj na podlagi predloga visokega predstavnika okrepi prizadevanja v zvezi z reformo evropskega mirovnega instrumenta in nadaljnjim povečanjem njegovega financiranja.

   Evropska unija in njene države članice so še naprej zavezane, da bodo dolgoročno in skupaj s partnerji prispevale k varnostnim zavezam do Ukrajine, kar bo Ukrajini v prihodnje pomagalo pri obrambi, upiranju poskusom destabilizacije in odvračanju od dejanj agresije. Evropski svet je na podlagi poročanja visokega predstavnika razpravljal o prihodnjih varnostnih zavezah EU do Ukrajine. Visokega predstavnika in države članice poziva, naj nadaljujejo delo v Svetu. Evropski svet bo to zadevo še naprej spremljal.

Vojaška podpora in varnostne zaveze bodo dane ob doslednem spoštovanju varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic ter ob upoštevanju varnostnih in obrambnih interesov vseh držav članic.

4. Zaradi nenehnih ruskih napadov na civilno in kritično infrastrukturo Ukrajine bodo Evropska unija in njene države članice okrepile zagotavljanje dodatne humanitarne pomoči in pomoči civilne zaščite Ukrajini, pa tudi pomoči za zagotavljanje odpornosti njenega energetskega sektorja v zimskem času. Poleg tega je Evropska unija še naprej zavezana, da bo ob usklajevanju z mednarodnimi partnerji podprla sanacijo, okrevanje in obnovo Ukrajine, tudi proces razminiranja in psihosocialno rehabilitacijo.

5. Evropska unija in njene države članice bodo nadaljevale intenzivna prizadevanja za ozaveščanje na globalni ravni ter sodelovanje z Ukrajino in partnerji iz vseh regij po svetu, da bi v luči prihodnjega svetovnega mirovnega vrha zagotovile najširšo možno mednarodno podporo celovitemu, pravičnemu in trajnemu miru ter ključnim načelom in ciljem ukrajinske mirovne formule.

6. Evropski svet ponovno poziva k odločilnemu napredku v usklajevanju s partnerji glede tega, kako bi lahko v skladu z veljavnimi pogodbenimi obveznostmi ter s pravom EU in mednarodnim pravom izredne prihodke, ki jih imajo zasebni subjekti in ki izhajajo neposredno iz ruskih imobiliziranih sredstev, usmerili v podporo za Ukrajino ter njeno okrevanje in obnovo. V zvezi s tem je seznanjen z nedavnimi predlogi o izrednih prihodkih, ki izhajajo iz imobiliziranih ruskih sredstev.

7. Rusija in njeno vodstvo morata v celoti odgovarjati za izvajanje vojne agresije v Ukrajini in druga najhujša kazniva dejanja po mednarodnem pravu, pa tudi za ogromno škodo, ki jo je povzročila s svojo vojno. Evropski svet spodbuja nadaljnja prizadevanja, tudi v okviru vodilne skupine, za ustanovitev sodišča za pregon kaznivega dejanja agresije v Ukrajini, ki bi imelo čim širšo medregionalno podporo in legitimnost, in za vzpostavitev prihodnjega odškodninskega mehanizma; ponovno izraža podporo registru škode, povzročene med agresijo Ruske federacije v Ukrajini, ki ga je vzpostavil Svet Evrope in je prvi oprijemljiv korak v tej smeri. Poleg tega poziva vse države, naj čim prej podpišejo in ratificirajo Ljubljansko-haaško konvencijo o mednarodnem sodelovanju pri preiskavah in pregonu genocida, hudodelstev zoper človečnost, vojnih hudodelstev in drugih mednarodnih hudodelstev. Evropski svet tudi ponovno izraža podporo delu Mednarodnega kazenskega sodišča ter obsoja nenehne ruske poskuse spodkopavanja njegovega mednarodnega mandata in delovanja.

8. Evropski svet ponovno odločno poziva Rusijo in Belorusijo, naj nemudoma zagotovita varno vrnitev vseh nezakonito deportiranih in preseljenih ukrajinskih otrok in drugega civilnega prebivalstva v Ukrajino.

9. Evropska unija je odločena, da v tesnem sodelovanju s partnerji in zavezniki še bolj oslabi zmožnost Rusije za izvajanje vojne agresije, tudi z nadaljnjo zaostritvijo sankcij, njihovim celovitim in učinkovitim izvajanjem ter preprečevanjem izogibanja tem sankcijam, predvsem kar zadeva blago z visokim tveganjem. Evropski svet pozdravlja sprejetje 12. svežnja sankcij. Pozdravlja tudi doseženi dogovor glede direktive o opredelitvi kaznivih dejanj in sankcij za kršitev omejevalnih ukrepov Unije. Evropski svet obsoja nenehno vojaško podporo ruski vojni agresiji, ki jo zagotavljajo Iran, Belorusija in Demokratična ljudska republika Koreja. Poleg tega vse države odločno poziva, naj ne zagotavljajo materialne ali druge podpore ruski vojni agresiji. Evropska unija bo še naprej intenzivno sodelovala s partnerji v boju proti lažnim ruskim diskurzom in dezinformacijam o vojni.

10. Evropski svet poudarja pomen varnosti in stabilnosti na območju Črnega morja. Ključno je, da je izvoz ukrajinskega žita vzdržen in da to žito doseže svetovne trge. Evropski svet podpira vsa prizadevanja za olajšanje izvoza ukrajinskega žita in drugih kmetijskih proizvodov v države, ki najbolj potrebujejo pomoč, predvsem v Afriki in na Bližnjem vzhodu. Evropski svet poudarja tudi, da je treba v celoti izkoristiti potencial solidarnostnih koridorjev EU, in poziva Komisijo, naj pospeši sodelovanje z državami članicami, da bi predlagala nove ukrepe za nadaljnji razvoj zmogljivosti solidarnostnih koridorjev na vseh poteh.

11. Evropska unija bo Republiko Moldavijo in Gruzijo še naprej podpirala pri reševanju izzivov, s katerimi se soočata zaradi ruske vojne agresije v Ukrajini.

II. BLIŽNJI VZHOD

12. Evropski svet je opravil poglobljeno strateško razpravo o Bližnjem vzhodu.

III. ŠIRITEV IN REFORME

13. Evropski svet ob sklicevanju na Izjavo iz Granade poudarja, da je širitev geostrateška naložba v mir, varnost, stabilnost in blaginjo. Je ključni dejavnik, ki prispeva k izboljšanju gospodarskih in socialnih razmer evropskih državljanov in državljank ter zmanjšanju razlik med državami, spodbujati pa mora tudi vrednote, na katerih temelji Unija. V primeru morebitne nadaljnje širitve Unije morajo biti ob pristopu pripravljene tako prihodnje države članice kot tudi EU. Delo na obeh straneh bi bilo treba nadaljevati vzporedno. Države kandidatke morajo okrepiti svoja reformna prizadevanja, zlasti na področju pravne države, v skladu z naravo pristopnega procesa, ki temelji na dosežkih, in s pomočjo EU. Hkrati mora Unija vzpostaviti potrebne notranje temelje in reforme, s čimer si bo zastavila dolgoročne ambicije in določila načine za njihovo uresničitev ter obravnavala ključna vprašanja, povezana z njenimi prednostnimi nalogami in politikami ter njeno zmožnostjo ukrepanja. S tem bo EU postala močnejša, povečala pa se bo tudi evropska suverenost.

14. Evropski svet je odobril sklepe Sveta o širitvi z dne 12. decembra 2023. Evropski svet je na podlagi širitvenega svežnja Komisije z dne 8. novembra 2023 sprejel odločitve, navedene v nadaljevanju.

Ukrajina in Republika Moldavija

15. Evropski svet je sklenil, da začne pristopna pogajanja z Ukrajino in Republiko Moldavijo.

Evropski svet poziva Svet, naj po sprejetju ustreznih korakov iz zadevnih priporočil Komisije z dne 8. novembra 2023 sprejme ustrezne pogajalske okvire.

Gruzija

16. Evropski svet je sklenil tudi, da Gruziji podeli status države kandidatke pod pogojem, da bodo storjeni ustrezni koraki iz priporočila Komisije z dne 8. novembra 2023.

Bosna in Hercegovina

17. Evropski svet bo začel pristopna pogajanja z Bosno in Hercegovino, potem ko bo dosežena potrebna stopnja izpolnjevanja meril za članstvo.

Komisijo poziva, naj najpozneje v marcu 2024 Svetu poroča o napredku, da bi lahko sprejeli odločitev.

Severna Makedonija

18. Evropska unija je pripravljena zaključiti začetno fazo pristopnih pogajanj s Severno Makedonijo, takoj ko bo država izpolnila svojo zavezo in v skladu s svojimi notranjimi postopki dokončala ustavne spremembe, navedene v sklepih Sveta z dne 18. julija 2022. Evropski svet poziva Severno Makedonijo, naj pospeši dokončanje teh sprememb.

Zahodni Balkan

19. Evropski svet ponovno potrjuje, da je v celoti in odločno zavezan perspektivi članstva v EU za Zahodni Balkan, in poziva k pospešitvi pristopnega procesa zanj.

20. Evropski svet je seznanjen s sporočilom Komisije o novem načrtu za rast za Zahodni Balkan, katerega cilj je na podlagi strogih pogojev pospešiti socialno-ekonomsko konvergenco med Zahodnim Balkanom in Evropsko unijo ter ki spodbuja regijo k hitrejšemu izvajanju reform, povezanih z EU, in napredovanju pri regionalnem gospodarskem povezovanju prek skupnega regionalnega trga na podlagi pravil in standardov EU.

21. Evropski svet se še naprej zavezuje, da si bo prizadeval za postopno integracijo med Evropsko unijo in to regijo med samim širitvenim procesom, in to na reverzibilen način ter na podlagi dosežkov.

Reforme

22. Za uspešno evropsko integracijo v vse večji Uniji je treba politike Unije pripraviti na prihodnost in jih trajnostno financirati na podlagi vrednot, na katerih temelji Unija, institucije EU pa morajo učinkovito delovati še naprej.

23. Evropski svet bo notranje reforme obravnaval na prihodnjih zasedanjih, da bi do poletja 2024 sprejel sklepe o časovnem načrtu prihodnjega dela.

IV. VEČLETNI FINANČNI OKVIR 2021–2027

24. Evropski svet je razpravljal o reviziji večletnega finančnega okvira za obdobje 2021-2027 iz dokumenta EUCO 23/23, ki jo je odločno podprlo 26 voditeljev držav ali vlad. Evropski svet bo to vprašanje ponovno obravnaval na začetku naslednjega leta.

V. VARNOST IN OBRAMBA

25. Evropski svet glede na nestabilnost v svetu, strateško konkurenco in varnostne grožnje poudarja pomen krepitve evropske varnosti in obrambe, da bi uresničili ambiciozno geopolitično Unijo. Unija mora prevzeti večjo odgovornost za lastno varnost in obrambo, si prizadevati za strateško ukrepanje in povečati svojo sposobnost za samostojno delovanje.

26. Evropski svet, ki se je seznanil z delom, opravljenim v okviru izvajanja njegovih prejšnjih sklepov, Izjave iz Versaillesa in strateškega kompasa, poudarja, da je treba storiti več za uresničitev ciljev Unije glede okrepitve obrambne pripravljenosti in povečanja odhodkov za obrambo prek sodelovanja, kar vključuje povečanje naložb v obrambo in pospešitev razvoja zmogljivosti, ter za vzpostavitev učinkovitega in povezanega trga za obrambo. Natančneje, Evropski svet:

    a) poziva k nujnemu izvajanju obstoječih ukrepov, da bi olajšali in uskladili skupno javno naročanje ter povečali interoperabilnost in proizvodno zmogljivost evropske obrambne industrije z namenom obnovitve zalog držav članic, predvsem glede na podporo, ki bo zagotovljena Ukrajini;

    b) poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj ob usklajevanju z Evropsko obrambno agencijo hitro predstavita evropsko strategijo za obrambno industrijo, vključno s predlogom za evropski program za naložbe v obrambo, glede na to, da je treba okrepiti tehnološko in industrijsko bazo evropske obrambe, tudi MSP, ter zagotoviti, da bo bolj inovativna, konkurenčna in odporna;

c) poudarja pomen nadaljnjega razvoja povezanega trga na področju obrambe, da bi okrepili čezmejne dobavne verige, zagotovili kritične tehnologije in izboljšali konkurenčnost evropske obrambne industrije. V ta namen bi bilo treba prilagoditi regulativni okvir EU za sektor obrambne industrije, da bi okrepili interoperabilnost, standardizacijo in harmonizacijo postopkov certificiranja ter omogočili hitrejše in prožnejše ukrepanje, zlasti v zvezi z javnim naročanjem;

d) glede na naslednje letno poročilo o napredku pri izvajanju strateškega kompasa in v skladu z zavezami, ki so jih sodelujoče države članice sprejele v okviru stalnega strukturnega sodelovanja (PESCO), poziva k okrepitvi prizadevanj za povečanje obrambne pripravljenosti, odpornosti in varnosti Unije, tudi z naložbami v obrambo, vojaško mobilnostjo, rednimi taktičnimi vajami, krepitvijo varnosti v vesolju, bojem proti kibernetskim in hibridnim grožnjam, obravnavo tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja na podlagi nedavno vzpostavljenega nabora orodij, skupaj z razmislekom o morebitnih novih omejevalnih ukrepih, ter krepitvijo sodelovalnega razvoja zmogljivosti, potrebnih za izvajanje celotnega nabora misij in operacij, zlasti z izvajanjem zmogljivosti EU za hitro napotitev;

e) poziva k okrepitvi vloge skupine Evropske investicijske banke v podporo evropski varnosti in obrambi na podlagi njene nedavne strateške pobude za evropsko varnost;

f) poziva k nadaljnjim prizadevanjem za okrepitev novega pakta o civilnih vidikih SVOP ob upoštevanju sklepov Sveta o civilnih vidikih SVOP z dne 11. decembra 2023.

27. Močnejša in zmogljivejša Evropska unija na področju varnosti in obrambe bo pozitivno prispevala k svetovni in čezatlantski varnosti ter dopolnjevala Nato, ki ostaja temelj kolektivne obrambe svojih članic. To ne posega v posebno naravo varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic ter upošteva varnostne in obrambne interese vseh držav članic.

VI. MIGRACIJE IN DRUGE ZADEVE

Migracije

28. Evropski svet je opravil strateško razpravo o migracijah in se seznanil z nedavnim pismom predsednice Evropske komisije.

29. Evropska unija si bo še naprej prizadevala za celovit pristop k migracijam, ki bo združeval okrepljeno zunanje delovanje, vzajemno koristna celovita partnerstva z državami izvora in tranzita, obravnavanje temeljnih vzrokov za migracije, možnosti za zakonite migracije, učinkovitejše varovanje zunanjih meja EU, odločen boj proti organiziranemu kriminalu, trgovini z ljudmi in tihotapljenju ljudi ter instrumentalizaciji migracij kot hibridni grožnji in pospešitev vračanja.

Hibridni napadi

30. Evropski svet ostro obsoja vse hibridne napade, tudi instrumentalizacijo migrantov s strani tretjih držav v politične namene, in je še naprej odločen, da bo zagotovil učinkovit nadzor zunanjih meja EU. Evropska unija je odločena, da se bo borila proti trenutnim hibridnim napadom na njene zunanje meje, ki jih izvajata Ruska federacija in Belorusija.

COP28

31. Evropski svet pozdravlja uspešen zaključek konference ZN o podnebnih spremembah COP28 in prvi pregled globalnega stanja Pariškega sporazuma, zlasti dogovor o pospešitvi zmanjšanja emisij v smeri neto ničelnih emisij do leta 2050 ter dogovor o zmanjšanju svetovnih emisij za 43 % do leta 2030 in 60 % do leta 2035 glede na raven iz leta 2019, v skladu z najboljšimi razpoložljivimi znanstvenimi dognanji, da bi cilj 1,5 °C ostal dosegljiv. Pozdravlja tudi dogovor vseh strani o prehodu s fosilnih goriv v energetskih sistemih.

VII. ODNOSI MED EU IN TURČIJO

32. Evropski svet se je seznanil s skupnim poročilom visokega predstavnika in Evropske komisije o stanju odnosov med EU in Turčijo ter bo to vprašanje ponovno obravnaval na enem od prihodnjih zasedanj Evropskega sveta.

VIII. BOJ PROTI ANTISEMITIZMU, RASIZMU IN KSENOFOBIJI

33. Evropski svet je zelo zaskrbljen zaradi nedavnih zaskrbljujočih incidentov in ponovno kar najostreje obsoja vse oblike antisemitizma in sovraštva, nestrpnosti, rasizma in ksenofobije, tudi sovraštvo do muslimanov. V zvezi s tem opozarja na akcijski načrt Evropske unije za boj proti rasizmu ter na evropsko strategijo za boj proti antisemitizmu in negovanje judovskega življenja, katerih hitro izvajanje je bistveno za varnost judovskih skupnosti.

IX. STRATEŠKA AGENDA

34. Po neformalnem srečanju v Granadi in poznejših posvetovanjih ter ob upoštevanju dolgoročnih ciljev krepitve Unije in njene pripravljenosti na sprejetje novih članic bo Evropski svet nadaljeval delo v zvezi z novo strateško agendo, v kateri bo opredelil prednostne naloge Unije in načine za njihovo uresničitev v prihodnjih letih ter Uniji zagotovil smernice za naslednji institucionalni cikel. Naslednjo strateško agendo bo sprejel do poletja 2024.